

Celje, 14. 3. 2016

**PROTOKOL RAVNANJ
V POVEZAVI Z ZDRAVJEM OTROK PRI IGRI NA OTROŠKIH IGRIŠČIH
VRTCA (zemljina in mivka), KJER ŠE NI BILA ZAMENJANA ZEMLJINA**

Protokol je pripravljen na osnovi dogovora med MOC, Oddelkom za družbene dejavnosti, Oddelkom za okolje in prostor ter komunalno, Nacionalnim inštitutom za javno zdravje ter vrtci in osnovnimi šolami MOC zaradi možnih tveganj za zdravje otrok kot posledica onesnaženosti okolja.

Vnos kovin v okolje je trajen in nepovraten poseg v okolje. Narava sama pozna načine razgraditve mnogih, tudi toksičnih snovi. Vendar težke kovine, kot prvine, se v tleh ne razgrajujejo, ampak ostajajo. Samo sprejem kovin v nadzemne dele rastlin, spiranje in erozija tal prispevajo k zmanjševanju vsebnosti težkih kovin v tleh. Vir spletna stran: <http://kis.dev.splet1.si21.com/>

Pri otrocih teoretično največji del vnosa težkih kovin v telo predstavlja vnos preko zemlje in prahu ter hrane. Bistvena komponenta je prah, ki v telo lažje prehaja, ne samo preko prebavil, ampak tudi preko dihal.

<p><i>Vpliv onesnaženih tal na zdravje ljudi</i></p>	<p><i>Rastline ali tla, ki vsebujejo manj nevarnih snovi, kot določajo normativi, niso nujno popolnoma varna, pa tudi rastline ali tla, kjer vsebnost nevarnih snovi presega normativne vrednosti, niso nujno škodljiva!</i></p> <p>Za dejansko tveganje za zdravje ljudi moramo upoštevati tudi izpostavljenost človeka nevarnim snovem, to sta predvsem:</p> <ul style="list-style-type: none"> - čas, ki ga preživimo v onesnaženem okolju in - količina zaužitih onesnaženih živil. <p>Večina kovin se v telesu kopiči. Prispevek je večji pri višji stopnji onesnaženosti (tal, rastlin) in/ali večji količini zaužitih onesnaženih vrtnin.</p>
<p><i>Igrišča na prostem</i></p> <p><i>Zemljina in preprečevanje prašenja</i></p>	<p>Če so zemeljske površine gole, je raznos prahu precej lažji in zato bolj intenziven. Zato je na vseh golih površinah, kjer se da, potrebno urediti rastlinske prevleke in na ta način omejiti širjenje prahu.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. V vrtcu proti prašenju tal zatravimo zemljišča in redno skrbimo za travno rušo. V času setve se izogibamo uporabi. 2. Talne površine pod igrali so zaščitene z varovalno podlago, ki onemogoča prašenje. 3. Površine teras so zaščitene z varovalno podlago, ki ustreza varnostnim in higienskim predpisom.

	<p>4. Na igriščih so vse obremenjene poti tlakovane ali asfaltirane.</p> <p>5. Na izpostavljenih mestih, kjer je zatravitev manj uspešna, so tla pokrita s ponjavo in v času prašenja se tla močijo zaradi preprečitve prašenja.</p>
<p>Organiziranje aktivnosti z otroki na igrišču in v okolici</p>	<p>Strokovni delavec (v nadaljevanju: SD):</p> <ul style="list-style-type: none"> - seznaniti otroke z okoljem, kjer se bodo izvajale aktivnosti, - je dolžan preprečiti vsako ravnanje otrok ali njihovo početje, ki bi lahko ogrozilo lastno zdravje in življenje ali zdravje in življenje drugih otrok, - v skupini opozori otroke na nevarnosti pri izvajanju aktivnosti na prostem, - ima stalen pregled nad otroki, - o organiziranju izleta se predhodno konzultira z ravnateljico oziroma pomočnico ravnateljice in starši, - opozarja, da mivke in zemlje otroci ne nosijo v usta.
<p>Peskovniki Kakšno mivko uporabljamo za nasutje peskovnikov? Kdaj zamenjamo celotno mivko v peskovniku?</p>	<p>Za nasutje peskovnikov uporabljamo mivko, ki ustreza Smernicam za mivko za otroške peskovnike in igrišča, ki so objavljene na spletni strani Ministrstva za zdravje, Urad RS za kemikalije http://www.uk.gov.si/si/splosno/vstopna_stran/aktualno/smernice_za_mivko_za_otroske_peskovnike_in_igrisca</p> <p>Če mivka ni v skladu s smernicami, jo je potrebno odstraniti in nadomestiti z mivko, certificirano za uporabo na otroških igriščih.</p> <p>Za celotno menjavo mivke se vrtec odloči v primeru prekoračitve mejnih vrednosti ob periodičnem monitoringu v sodelovanju z MOC.</p>
<p>Vzdrževanje peskovnikov</p>	<p>Strokovni delavec pred začetkom igre otrok v peskovniku preveri z vizualnim pregledom, ali so v peskovnik po zadnji uporabi zašli tujki in jih, če so prisotni, tudi odstrani. Če so tujki takšne narave, da bi lahko ogrozili zdravje otrok (npr. iztrebki, koščki stekla, raztreseni sipki materiala, razlite tekočine ...) in jih ni možno odstraniti, se uporaba peskovnika prepove in zagotovi podrobnejši pregled in čiščenje mivke. Če je, na osnovi rezultatov podrobnejše preiskave potrebno, se mivka tudi zamenja.</p> <p>Strokovni delavec ob igri otrok z mivko poskrbi za čistost v in okoli peskovnika.</p> <p>Strokovni delavec ali druga za to zadolžena oseba po končani igri otrok iz peskovnika odstrani vse tujke, ki so med igro morda zašle v peskovnik. Če je okolica peskovnika utrjena (npr. prekrita z asfaltom ali talnimi betonskimi ploščami), okolico peskovnika po koncu uporabe pometemo in mivko, ki je med igro morebiti zašla iz peskovnika, zavržemo.</p> <p>Vzdrževalci v jesenskem in spomladanskem času prelopatajo in pregrabijo peskovnik ter odstranijo vse tujke, ki so morda zašle v peskovnik.</p> <p>Peskovnik je potrebno prezračiti z grabljami tudi po vsakem dežju.</p> <p>Mivke mora biti dovolj, kar se ugotavlja pri periodičnih pregledih igrišč vsake 3 mesece in mora biti nasuta na vodo propustno podlago.</p> <p>Presojo, kdaj je potrebno nasuti (dosuti) mivko prepustimo osebi v javnem zavodu, odgovorni za pripravo programov, organizacijo in izvajanje pregledov igrišč in igral.</p>

	<p>Okoli peskovnika naj ne bo drugih sipkih materialov (prod, lubje, sekanci), ker jih bodo otroci hitro zmešali z mivko.</p> <p>Najboljši način dezinfekcije mivke je izpostavljanje ultravijolični svetlobi, kar pomeni, da umetno senco (tende nad peskovniki) po uporabi peskovnika zapremo.</p>
Pregledi igrišč in peskovnikov	Izvajamo jih skladno z zahtevami Pravilnika o normativih in minimalnih tehničnih pogojih za prostor in opremo vrtca (Uradni list RS, št. 73/00, 75/05, 33/08, 126/08, 47/10 in 47/13) ter priročnika Varno otroško igrišče Varno otroško igrišče (priročnik za skrbnike in lastnike otroških igrišč Ministrstev za gospodarstvo in zdravje, 2008) in izdelanih internih programov pregledov ter vzdrževanj igrišč ter o tem vodimo evidenco.
Obuvala, oblačila	Po igri v peskovniku ali na zemlji naj si otroci takoj, ko zapustijo peskovnik ali območje igre na zemlji, temeljito otresejo obuvala in oblačila.
Vzdrževanje garderob	Predpražnik pred vstopom v vrtec je iz rešetk, ki ne zadržujejo prahu in jih je enostavno čistiti. Garderobe je potrebno po preoblačenju in preobujanju mokro očistiti.
Higiena rok	Po igri v peskovniku oz. na igrišču naj si otroci temeljito umijejo roke s tekočim milom pod tekočo vodo.
Psi in mačke	Obiskovalcem je prepovedan vstop s psi ter mačkami na igrišče in v prostore vrtca.
Revizija prejšnjega protokola	Revizija protokola z dne 11. 11. 2015 je opravljena 14. 3. 2016 na osnovi vzorčenja tal Marka Zupana, Biotehniška fakulteta.
Viri	<ul style="list-style-type: none"> - Program pregledov in vzdrževanja igrišč, interno gradivo, 2010 - Protokol ravnanj za varnost na igriščih vrtca in opredelitev tveganj v/na objektih vrtca, interno navodilo, 2012 - Varno otroško igrišče, Ministrstvo za gospodarstvo, 2008 - Lobnik F., Zupan M. in Grčman H. (2010) 'Onesnaženost tal in rastlin v Celjski kotlini'. V: Ribarič Lasnik C., Lakota M. (ed.), Onesnaženost okolja in naravni viri, kot omejitveni dejavnik razvoja v Sloveniji – modelni pristop za degradirana območja. - Leštan D. (2010) 'Remediacija zemljine na območju stare Cinkarne v Celju'. V: Ribarič Lasnik C., Lakota M. (ed.), Onesnaženost okolja in naravni viri, kot omejitveni dejavnik razvoja v Sloveniji – modelni pristop za degradirana območja. - Zakon o varstvu okolja (uradno prečiščeno besedilo) (ZVO-1-UPB1). Uradni list RS št. 41/04.

Ravnateljica: Irena Hren